KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2018/1639,

13. juuli 2018,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/1011 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, milles täpsustatakse sisendandmete esitajate esitatud sisendandmetel põhinevate võrdlusaluste haldurite koostatavate käitumisjuhendite nõudeid

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrust (EL) 2016/1011, mis käsitleb indekseid, mida kasutatakse võrdlusalustena finantsinstrumentide ja -lepingute puhul või investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks, ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2014/17/EL ning määrust (EL) nr 596/2014, ([1]) eriti selle artikli 15 lõike 6 neljandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EL) 2016/1011 artiklis on 15 nõutud, et sisendandmete esitajate esitatud sisendandmetel põhineva võrdlusaluse haldur töötaks selle võrdlusaluse kohta välja käitumisjuhendi, milles on selgelt lahti kirjutatud sisendandmete esitajate vastutus sisendandmete esitamisel. Kui haldur annab välja võrdlusaluste kogumit, kuhu kuulub mitu võrdlusalust, mis põhinevad sisendandmete esitajate esitatud sisendandmetel, siis võib ta töötada selle võrdlusaluste kogumi jaoks välja ühe käitumisjuhendi. Määruse artikli 15 lõikes 2 on loetletud elemendid, mida selle artikli kohaselt väljatöötatud iga käitumisjuhend peab igal juhul sisaldama. Käitumisjuhendit pole vaja, kui võrdlusalus on määruse artikli 3 lõike 1 punktis 24 määratletud reguleeritud andmetel põhinev võrdlusalus.

(2) Selleks et võrdlusaluse saaks õigesti kindlaks määrata on ülioluline, et sisendandmete esitajate esitatud sisendandmetel oleks kõik metoodikaga nõutavad omadused ja need oleksid terviklikud. Seega tuleks käitumisjuhendis kirjeldada neid omadusi piisavalt üksikasjalikult ning täpsustada, milliseid andmeid peab sisendandmete esitaja arvesse võtma, millised andmed ta võib välja jätta ja kuidas ta peab sisendandmed haldurile edastama.

(3) Oluline tegur esitatud sisendandmetel põhineva võrdlusaluse tervikluse tagamisel on, et sisendandmete esitaja poolt sisendandmeid esitama nimetatud töötajatel on selle ülesande täitmiseks vajalikud teadmised, oskused, väljaõpe ja kogemused. Seega peaks käitumisjuhend sisaldama nõudeid, et iga sisendandmete esitaja peab läbima mitu kontrolli, mis käsitlevad tema andmeid esitama hakkavaid töötajaid, enne kui neile antakse sisendandmete esitamiseks vajalik tegevusluba.

(4) Võrdlusaluse usaldusväärsus oleneb suurel määral selle sisendandmete õigsusest. Seetõttu on ülioluline, et sisendandmete esitajad kontrolliksid andmeid enne ja pärast kahtlaste sisendandmete esitamist ja kontrolliksid ka vastavust käitumisjuhendi nõuetele. Käitumisjuhend peaks seega sisaldama nõudeid, mille kohaselt sisendandmete esitajad peavad korraldama sisendandmete esitamise eelsed ja järgsed andmete kontrollid.

(5) Vea tekkimise või andmete manipuleerimise risk on vaieldavalt kõige suurem juhtudel, kui sisendandmete esitajad saavad tegutseda sisendandmete esitamise käigus oma parima äranägemise järgi. Käitumisjuhendis tuleks seega nõuda, et sisendandmete esitajad võtaksid kasutusele põhimõtted, milles täpsustatakse millal, kuidas ja kes võib oma parima äranägemise järgi tegutseda.

(6) Käitumisjuhend peaks sisaldama nõudeid, mille kohaselt sisendandmete esitajad peavad dokumenteerima iga esitamise käigus arvesse võetud andmed ja nende puhul oma parima äranägemise järgi tegutsemise. Selle tulemusel saadud registrid on ülioluline vahend, et teha kindlaks, kas sisendandmete esitaja on järginud käitumisjuhendis nõutud põhimõtteid, mille eesmärk on tagada, et esitatakse kõik asjakohased sisendandmed.

([1]) ELT L 171, 29.6.2016, lk 1.

(7) Huvide konfliktide nõuetekohane väljaselgitamine ja ohjamine sisendandmete esitajate tasandil on vajalik samm võrdlusaluse tervikluse ja täpsuse saavutamiseks. Seetõttu peaks käitumisjuhend sisaldama nõudeid, mille kohaselt sisendandmete esitaja süsteemid ja kontrollid peavad hõlmama huvide konfliktide registrit, kuhu sisendandmete esitaja peaks kandma kõik väljaselgitatud huvide konfliktid ja nende ohjamiseks võetud meetmed.

(8) Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega välditakse käesolevas määruses liigse halduskoormuse tekitamist halduritele ja sisendandmete esitajatele oluliste ja ebaoluliste võrdlusaluste puhul, lubades oluliste või ebaoluliste võrdlusaluste halduritel koostada käitumisjuhendeid, mis ei ole nii üksikasjalikud kui kriitilise tähtsusega võrdlusaluste käitumisjuhendid.

(9) Halduritele tuleks anda piisavalt aega, et koostada käitumisjuhendid, mis vastavad käesoleva määruse nõuetele. Seetõttu tuleks hakata käesolevat määrust kohaldama siis, kui selle jõustumisest on möödunud kaks kuud.

(10) Käesolev määrus põhineb regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul, mille esitas komisjonile Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve.

(11) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on korraldanud avalikud konsultatsioonid käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud võimalikku asjaomast kulu ja tulu ning küsinud arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 ([1]) artikli 37 kohaselt loodud väärtpaberituru sidusrühmade kogult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisendandmete kirjeldus

Määruse (EL) 2016/1011 artikli 15 lõike 1 kohaselt halduri koostatav käitumisjuhend (edaspidi „käitumisjuhend“) peab sisaldama esitatavate sisendandmete selget kirjeldust ja nende suhtes kohaldatavaid nõudeid, mis käsitlevad vähemalt järgmist:

a) esitatavate sisendandmete tüüp või tüübid;

b) nõutavad standardid, mida tuleb täita sisendandmete kvaliteedi ja täpsuse puhul;

c) esitatavate sisendandmete miinimumkogus;

d) kui esitatakse eri tüüpi sisendandmeid, siis nende tüüpide tähtsuse järjekord;

e) esitatavate sisendandmete vorm;

f) sisendandmete esitamise sagedus;

g) sisendandmete esitamise aeg;

h) kui neid on, siis menetlused, mis peavad igal sisendandmete esitajal sisendandmete kohandamiseks ja standardimiseks kasutusel olema.

Artikkel 2

Sisendandmete esitaja töötajad

1. Käitumisjuhend peab sisaldama nõudeid, millega tagatakse, et isik võib töötajana sisendandmete esitaja nimel andmeid esitada ainult juhul, kui sisendandmete esitaja on veendunud, et kõnealusel isikul on selleks vajalikud oskused, teadmised, väljaõpe ja kogemused.

2. Käitumisjuhendis tuleb kirjeldada hoolsuskohustuse menetlust, mida sisendandmete esitaja peab rakendama, veendumaks et isikul on tema nimel andmete esitamiseks vajalikud oskused, teadmised, väljaõpe ja kogemused. Selle menetluse kirjeldus peab sisaldama nõuet kontrollida:

a) andmete esitaja isikut,

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

b) tema kvalifikatsioone ning

c) tema mainet, sealhulgas seda, kas isikul on varem keelatud esitada võrdlusaluse kohta sisendandmeid üleastumiste tõttu.

3. Käitumisjuhendis tuleb märkida teabevahetuse protsess ja meetod, mille abil sisendandmete esitaja teavitab haldurit tema nimel andmeid sisestavast isikust, et halduril oleks võimalik kontrollida, kas esitaja töötajal on luba sisendandmete esitaja nimel andmeid esitada.

Artikkel 3

Põhimõtted, mille eesmärk on tagada, et sisendandmete esitaja esitab kõik asjaomased sisendandmed

Käitumisjuhend peab sisaldama nõudeid, mille kohaselt sisendandmete esitajad peavad rakendama ja järgima vähemalt järgmisi põhimõtteid:

a) sisendandmete põhimõtted, mis hõlmavad vähemalt järgmise kirjeldust:

   i) esitatavate sisendandmete kindlaksmääramisel arvesse võetavad andmed ning

   ii) andmed, mis sisendandmete esitaja võib esitamisest välja arvata, ning sellise väljaarvamise võimalik(ud) põhjus(ed);

b) andmete haldurile edastamise põhimõtted, mis hõlmavad vähemalt järgmist:

   i) turvaliseks andmeülekandeks kasutatava protsessi kirjeldus ning

   ii) ettenägematu olukorra kavad sisendandmete esitamiseks juhul, kui tekivad tehnilised või tegevuslikud probleemid, andmete esitaja töötaja ei ole ajutiselt kättesaadav või puuduvad metoodika kohaselt nõutavad sisendandmed.

Artikkel 4

Süsteemid ja kontrollid

1. Käitumisjuhend peab sisaldama nõudeid, millega tagatakse, et määruse (EL) 2016/1011 artikli 15 lõike 2 punktis d osutatud süsteemid ja kontrollid sisaldavad muu hulgas järgmisi elemente:

a) sisendandmete esitamise eelsed kontrollid, mille käigus tehakse kindlaks kahtlased andmed, sealhulgas kontrollid, mille käigus vaatab andmed läbi teine isik;

b) sisendandmete esitamise järgsed kontrollid, mille käigus veendutakse, et sisendandmed esitati kooskõlas käitumisjuhendi nõuetega, ja tehakse kindlaks kahtlased sisendandmed;

c) järelevalve selle üle, kas sisendandmed edastatakse haldurile kooskõlas kohaldatavate põhimõtetega.

2. Käitumisjuhendis võidakse sisendandmete esitajal lubada kasutada automaatset süsteemi sisendandmete esitamiseks, mille puhul füüsilised isikud ei saa muuta esitatavaid sisendandmeid, ainult juhul, kui käitumisjuhendis seatakse loa andmisele järgmised tingimused:

a) sisendandmete esitaja saab pidevalt kontrollida automaatse süsteemi nõuetekohast toimimist ning

b) sisendandmete esitaja kontrollib automaatset süsteemi pärast kõiki tarkvarauuendusi või -muudatusi, enne sisendandmete esitamist.

Sel juhul ei tule käitumisjuhendis nõuda, et sisendandmete esitaja võtaks kasutusele lõikes 1 osutatud kontrollid.

3. Käitumisjuhendis tuleb määrata kindlaks menetlused, mis peavad sisendandmete esitajal kasutusel olema, et tegeleda esitatud sisendandmetes leitud vigadega.

4. Käitumisjuhendis tuleb nõuda, et sisendandmete esitaja vaataks korrapäraselt ja vähemalt kord aastas läbi süsteemid ja kontrollid, mille ta on sisendandmete esitamiseks kasutusele võtnud.

Artikkel 5

Sisendandmete esitamisel oma parima äranägemise järgi tegutsemise põhimõtted

Kui käitumisjuhendis antakse sisendandmete esitajale õigus tegutseda sisendandmete esitamisel oma parima äranägemise järgi, siis tuleb seejuures nõuda, et sisendandmete esitaja võtaks kasutusele oma parima äranägemise järgi tegutsemise põhimõtted, milles täpsustatakse vähemalt järgmist:

a) olukorrad, kui sisendandmete esitaja võib tegutseda oma parima äranägemise järgi;

b) sisendandmete esitaja organisatsiooni struktuuris isikud, kellel on luba tegutseda oma parima äranägemise järgi;

c) sisekontroll, mis reguleerib sisendandmete esitaja tegutsemist oma parima äranägemise järgi kooskõlas tema põhimõtetega;

d) sisendandmete esitaja organisatsiooni struktuuris isikud, kellel on luba teha oma parima äranägemise järgi tegutsemise järelhindamisi.

Artikkel 6

Dokumenteerimise põhimõtted

1. Käitumisjuhend peab sisaldama nõudeid, mille kohaselt sisendandmete esitajad peavad võtma kasutusele dokumenteerimise põhimõtted, millega tagatakse, et sisendandmete esitaja dokumenteerib kogu vajaliku teabe, kontrollimaks et sisendandmete esitaja järgib käitumisjuhendit, sealhulgas dokumenteerima vähemalt järgmise teabe:

a) sisendandmete esitaja põhimõtted ja menetlused, mis reguleerivad sisendandmete esitamist, ning nende põhimõtete või menetluste kõik olulised muudatused;

b) käesoleva määruse artikli 8 lõike 1 punktis b osutatud huvide konfliktide register;

c) kõik sisendandmete esitaja töötajate puhul võetud distsiplinaarmeetmed, mis on seotud võrdlusaluste alase tegevusega;

d) sisendandmete esitaja andmeid esitavate ja kontrolle tegevate töötajate loetelu, sealhulgas nende nimed ja ametiülesanded sisendandmete esitaja asutuses, neile tegevusloa väljastamise kuupäevad ning kui nende sisendandmete esitamise tegevusluba on tühistatud, siis loa tühistamise kuupäevad;

e) kõikide sisendandmete esitamise kordade kohta:

   i) esitatud sisendandmed;

   ii) esitatavate sisendandmete kindlaksmääramisel arvesse võetud andmed ning välja arvatud andmed;

   iii) oma parima äranägemise järgi tegutsemine;

   iv) kõik tehtud sisendandmete kontrollid;

   v) sisendandmete esitamisega seotud teabevahetus andmeid esitava töötaja ja sisendandmete esitaja asutuses andmete esitamise kontrolle tegevate isikute vahel.

2. Käitumisjuhendis tuleb nõuda, et dokumenteerimise põhimõtete kohaselt tuleb seda teavet säilitada vähemalt viis aastat, või kui dokumenteeritakse telefonikõned või elektrooniline teabevahetus, kolm aastat andmekandjal, mis võimaldab teabele tulevikus juurdepääsu saada.

3. Haldur võib otsustada loobuda lõike 1 punkti e alapunktis iv sätestatud nõudest, kui sisendandmete esitaja esitab sisendandmeid olulise võrdlusaluse kohta.

4. Haldur võib otsustada loobuda lõike 1 punkti e alapunktis iv ja/või v sätestatud nõudest, kui sisendandmete esitaja esitab sisendandmeid ebaolulise võrdlusaluse kohta.

Artikkel 7

Kahtlastest sisendandmetest teatamine

1. Käitumisjuhendis tuleb nõuda, et sisendandmete esitaja võtaks kasutusele dokumenteeritud asutusesisesed menetlused, millega nõutakse, et tema töötajad teataksid kõigist kahtlastest sisendandmetest sisendandmete esitaja vastavuskontrolli funktsiooni täitjale, kui ta on olemas, ja kõrgemale juhtkonnale.

2. Käitumisjuhendis tuleb täpsustada tingimused, mille kohaselt sisendandmete esitaja peab teatama haldurile kahtlastest sisendandmetest, ning teabevahetuse protsess ja meetod, mille abil sisendandmete esitaja halduriga ühendust võtab.

Artikkel 8

Huvide konfliktid

1. Käitumisjuhendis tuleb nõuda, et sisendandmete esitaja võtaks kasutusele süsteemid ja kontrollid, mis käsitlevad huvide konfliktide ohjamist ja sisaldavad vähemalt järgmisi elemente:

a) huvide konflikti põhimõtete kasutuselevõtt, mis käsitlevad vähemalt järgmist:

   i) huvide konflikti väljaselgitamise ja ohjamise protsess, sealhulgas huvide konflikti asutusesisene eskalatsiooniprotsess, kui see on olemas;

   ii) meetmed, millega välditakse või minimeeritakse huvide konflikti riski andmeid esitavate töötajate värbamise käigus;

   iii) meetmed, millega välditakse või minimeeritakse huvide konflikti riski sisendandmete esitaja töötajate tasustamispoliitika puhul;

   iv) meetmed, millega välditakse või minimeeritakse huvide konflikti riski, mis tekib sisendandmete esitaja juhtimisstruktuurist;

   v) nõuded andmeid esitavate töötajate ja muude töötajate vahelisele teabevahetusele sisendandmete esitaja asutuses;

   vi) sisendandmete esitaja andmeid esitavate töötajate ja nende töötajate füüsiline või organisatsiooniline eraldamine, kelle ülesanne on vältida või minimeerida huvide konflikte;

   vii) eeskirjad ja meetmed, mille abil tegeletakse finantsriskiga, mis sisendandmete esitajal võib olla sellise finantsinstrumendi või -lepingu suhtes, mis tugineb võrdlusalusele, mille jaoks sisendandmete esitaja sisendandmeid esitab;

b) huvide konfliktide registri loomine, mida kasutatakse, et registreerida kindlaks tehtud huvide konflikte ja mis tahes meetmeid, mida nende ohjamiseks võetakse, ning nõue hoida registrit ajakohasena ja anda sise- või välisaudiitoritele sellele juurdepääs.

2. Käitumisjuhendis tuleb nõuda, et kõik sisendandmete esitaja töötajad, kes osalevad sisendandmete esitamises, on saanud väljaõppe huvide konfliktide väljaselgitamist, ärahoidmist ja ohjamist käsitlevate kõigi põhimõtete, menetluste ja kontrollide valdkonnas.

3. Haldur võib otsustada loobuda lõike 1 punkti a alapunktis iii, v, vi ja vii sätestatud mõnest nõudest, kui sisendandmete esitaja esitab sisendandmeid ebaolulise võrdlusaluse kohta.

Artikkel 9

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 25. jaanuarist 2019.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 13. juuli 2018

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER